

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

16 maart 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de vervuiling met zware metalen op de berm E17 te Rekkem-Menen

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de preventie en verwerking van slibafval

Vraag om uitleg van de heer Paul Wille tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de vrijstelling van de waterheffingen

Vraag om uitleg van mevrouw Isabel Vertriest tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de OVAM-vergunning voor het gebruik van gips in bietenpulp

Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het beheer van de kustduinen en het inzetten van natuurarbeiders

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 16 maart 2000

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.01 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de vervuiling met zware metalen op de berm E17 te Rekkem-Menen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de vervuiling met zware metalen op de berm E17 te Rekkem-Menen.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, collega's, mevrouw de minister, ik heb het probleem van de vervuiling met zware metalen op de berm van de E17 te Rekkem-Menen tijdens de vorige legislatuur al een paar keer aangekaart. In 1996 heb ik hierover reeds om uitleg gevraagd aan toenmalig minister van Leefmilieu Kelchtermans. Het probleem is niet gering : het gaat over 38.000 kubieke meter chroomafval van de firma Kuhlman. Het afval werd gebruikt om een gleuf langs de E17 op te vullen. Een aantal mensen uit de buurt heeft alarm geslagen. Er werd een overleg voorgesteld tussen de administraties Leefmilieu en Openbare Werken om een oplossing te vinden voor de veiligheid en voor de sanering van deze ernstige bodemvervuiling.

Anderhalf jaar voor de laatste verkiezingen heb ik dit probleem nogmaals aangekaart bij toenmalig minister van Openbare Werken Baldewijns. Ik vroeg een overzicht van de reeds ondernomen stappen. Ik kreeg als antwoord dat reeds in 1996 een oriënterend bodemonderzoek werd verricht, waaruit bleek dat op één zone sprake was van een historische en zware chroomverontreiniging. Voor

een tweede zone was er sprake van twijfel omdat die zich onder de snelweg bevindt. De minister bevestigde me dat een beschrijvend bodemonderzoek werd aangevraagd, dat zou worden uitgevoerd door OVAM op kosten van de administratie Wegen en Verkeer. Een concrete datum voor de uitvoering kon de minister me niet geven. OVAM had immers andere prioriteiten.

Ondertussen zijn we al twee tot drie jaar verder. Wellicht heeft OVAM er toen voor geopteerd om geen preventiemaatregelen te nemen omdat de vervuiling onder de autosnelweg en voor een deel in de industriezone LAR ligt. Er kunnen echter problemen ontstaan met het grondwater. OVAM zou voor de verdere afhandeling van het dossier bepalen welke maatregelen zich opdrongen. Door de vervuiling kleurt de grond vaak. De mensen maken zich zorgen om wat er met de vervuilde grond gebeurt die door de regen wordt weggespoeld.

Mevrouw de minister, dit dossier sleept al jaren aan. Ik heb dan ook een aantal concrete vragen. Ten eerste, kunt u mij een overzicht geven van de resultaten van het bodemonderzoek dat door OVAM werd uitgevoerd ? Ik heb die resultaten nog steeds niet ontvangen. Ten tweede, welke preventieve maatregelen heeft OVAM reeds genomen om het gevaar voor de volksgezondheid te verijdelen ? Ten derde, in welke budgettaire middelen en termijn wordt voorzien zodat kan worden overgegaan tot een effectieve bodemsanering ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Decaluwe, OVAM heeft in november 1996 inderdaad via een procedure van beperkte offerteaanvraag een oriënterend bodemonderzoek laten uitvoeren door een erkende bodemsaneringsdeskundige. De bedoeling van het onderzoek was om de exacte spreiding van het chroomafval in de on-

Dua

derliggende bodem en in het grondwater na te gaan. De opzet was tweeledig : de ernst van de verontreiniging bepalen en een eventuele noodzaak tot sanering aantonen.

Uit het onderzoek bleek dat er ernstige aanwijzingen zijn dat de grond en het grondwater van de berm werden aangetast door een historische bodemverontreiniging met zware metalen, die inderdaad een ernstige bedreiging kan vormen. Bijgevolg moet worden overgegaan tot bodemsanering. In een eerste fase van de bodemsanering zal een beschrijvend bodemonderzoek worden uitgevoerd op de verdachte locaties van de berm. Daardoor kan de bodem- en grondwaterverontreiniging worden afgebakend, en kan worden nagegaan of de aanwijzingen van een ernstige bedreiging terecht zijn.

OVAM is tot nu toe niet overgegaan tot de uitvoering van het beschrijvend bodemonderzoek omdat er op de plaats waar de verontreiniging werd vastgesteld, de autosnelwegberm, geen reëel risico bestaat. Het ging hierbij louter om een kwestie van prioriteiten leggen. Iedereen weet dat veel dossiers op afhandeling wachten. De meest dringende dossiers krijgen voorrang, de problemen met een beperkter risico worden naar later verschoven.

De technische en heel gedetailleerde informatie hierover kunt u altijd bij OVAM opvragen.

De heer Carl Decaluwe : Mevrouw de minister, ik heb dit een paar maal tevergeefs geprobeerd.

Minister Vera Dua : Dan zal ik dat voor u doen.

Rekening houdend met de ligging van de vergunde privé-grondwaterwinningen vond OVAM het niet nodig om in afwachting van de bodemsanering preventieve maatregelen te nemen ten overstaan van de bevolking. Ik heb geen berichten gehoord die dit tegenspreken. Een vraag om toch maatregelen te nemen, moet goed worden onderbouwd. Voorlopig hebben we geen aanwijzingen gekregen waaruit blijkt dat de zaak dringend moet worden aangepakt.

OVAM heeft gesprekken gevoerd met de districtchef van de administratie Wegen en Verkeer, afdeling Wegen West-Vlaanderen te Kortrijk, over de verder afhandeling van dit dossier. Er werd afgesproken dat OVAM de aanbestedingsprocedure zal opstarten. De maatschappij zal vooraf een voorstel doen aan de administratie Wegen en Ver-

keer over de aanstelling van een erkende bodemsaneringsdeskundige. OVAM zal de daarbij horende kosten overmaken.

OVAM zal bijgevolg in de loop van het jaar 2000 overgaan tot de uitvoering van het beschrijvend bodemonderzoek. Daartoe zal via de aanbestedingsprocedure de erkende bodemsaneringsdeskundige worden aangeduid, die zal instaan voor de uitvoering van dit bodemonderzoek. OVAM zal het dossier technisch opvolgen. De resultaten ervan zullen worden meegedeeld aan de administratie Wegen en Verkeer. De uitgevoerde kosten zullen naderhand worden teruggevorderd van die administratie. Op basis van de resultaten van het beschrijvend bodemonderzoek zal blijken binnen welke termijn en met welke budgettaire middelen kan worden overgegaan tot de effectieve bodemsanering.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitleg. Ik ben blij dat er na al die jaren schot in de zaak komt. Als uit het onderzoek zou blijken dat er sprake is van echte problemen, dan moeten snel de nodige middelen worden vrijgemaakt om tot een dringende bodemsanering te kunnen overgaan. De oppervlakte lijkt me niet zo een ernstig gevaar voor de volksgezondheid. Ik maak me vooral zorgen om het grondwater. In de buurt wordt immers aan waterwinning gedaan. Ik vraag u daarom om snel op te treden indien dit nodig blijkt.

Minister Vera Dua : Mijnheer Decaluwe, we moeten de resultaten van het beschrijvend bodemonderzoek afwachten voor we kunnen overgaan tot het bepalen van het budget.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de preventie en verwerking van slibafval

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de preventie en verwerking van slibafval.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, sinds 2 juli 1981 is het decreet over de voorkoming en het beheer van afvalstoffen van kracht. Via een opdeling van de afvalstoffen in verschillende hoofd- en bijkomende categorieën, komt een beleid tot stand dat tot doel heeft 'de gezondheid van de mens en het milieu te vrijwaren tegen de schadelijke invloed van afvalstoffen, en de verspilling van grondstoffen en energie tegen te gaan'.

Het decreet van 1981 spreekt niet over verwerking of preventie van baggerslib. Naar aanleiding van de bespreking over het baggerstort te Steendorp, lijkt het ons dan ook interessant om een uitvoeringsplan voor de preventie en verwerking van slib binnen het afvalstoffendecreet te laten uitwerken door OVAM. Voor bepaalde afvalstromen bestaat al wel een uitvoeringsplan voor de verwerking, maar nog niet voor slib. Men moet aandacht hebben voor verwerkingstechnieken zoals een scheiding van de zand- en slibfractie. De zandfractie kan opnieuw worden gebruikt, de slibfractie kan worden gekristalliseerd en omgezet in kunstgrond.

Men doet dus aan recuperatie en recyclage, en het volume restfractie wordt herleid tot een minimum. Op die manier bereikt men een hogere sport op de 'Ladder van Lansink' : preventie, recuperatie, recyclage, verbranden met energie, verbranden, storten. Hoe hoger op de ladder, hoe duurzamer en milieuvriendelijker de verwerking van afval is, maar ook hoe hoger de kost. Vanzelfsprekend vormt de installatie van een nieuw stort voor baggerslib de laagste sport van de ladder. Dit is de minst duurzame en meest milieuvriendelijke manier van werken. Uw kabinet zou bij VITO een BBT-studie – beste beschikbare technologieën – hebben besteld voor de verwerking en de preventie van dat baggerslib. Laat ons deze studie zo snel mogelijk bespreken in de commissie en eventueel een decreet uitwerken.

Men moet vooral oog hebben voor het aspect preventie. Volgens mijn informatie kampen we op dit moment per jaar met 200.000 ton zwevende stoffen op de bodem van de Schelde. Dat komt vooral door de erosie van akkers en velden, waarbij tonnen landbouwgrond verloren gaan. Met preventieve technieken kan men het slib in het water terugdringen. Dat kan met eenvoudige ingrepen in de landbouw, zoals bepaalde ploegtechnieken en het gebruik van mest met stro als bindmiddel. Men kan ook denken aan de aanplanting van wintergewassen, grazige bermen en andere kleine landschapselementen. Bovendien komen er, doordat men in de voorbije decennia het water steeds sneller wilde

afvoeren en men grotere afvoerpieken bereikte, grotere hoeveelheden slib stroomafwaarts te liggen. We moeten alles in het werk stellen om het water trager te laten afvloeien.

Voor welke afvalstromen bestaat er momenteel een uitvoeringsplan ? Welke plannen zitten in de ontwerpfasen ? Bestaat er al een uitvoeringsbesluit voor de verwerking en preventie van baggerslib ? Hebt u een BBT-studie besteld bij VITO ? Wanneer worden de resultaten daarvan verwacht ? Welke initiatieven kunnen er volgens u worden genomen ter preventie en verwerking van baggerslib ?

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Mijnheer De Cock, ik hoor in uw betoog een negatieve ondertoon over bepaalde slibverwerkingstechnieken en het storten van slib. Men mag zich niet alleen vastpinnen op het eindresultaat. De eindbestemming van zandwinningsgebieden is vaak natuurgebied, maar men moet ook kijken naar de schadelijke ontwikkeling vóór het zover is. Het duurt vijf tot tien jaar vóór men klaar is met de opvulling van zandwinningsgebieden. Deze techniek wordt vaak gebruikt. Ook de laguningstechniek, dat is het drogen van slib, heeft voor- en nadelen. Hier is het grondgebruik over een langere periode vrij groot. Ik zou er daarom willen op aandringen dat men bij de bepaling van de utiliteitswaarde en de besluitvorming niet alleen rekening houdt met het eindresultaat maar ook met de ruimtelijke ordening.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Ik noem eerst de sectorale uitvoeringsplannen op basis van het afvalstoffendecreet. We hebben het uitvoeringsplan Bouw- en sloopafval. Het uitvoeringsplan Huishoudelijke afvalstoffen 1997-2001 moet binnenkort worden herwerkt. Er is het uitvoeringsplan Gescheiden inzameling bedrijfsafval van kleine ondernemingen. Het uitvoeringsplan Organisch-biologisch afval vervangt het vroegere uitvoeringsplan GFT en groenafval omdat het ruimer is.

Het plan voor de afzet en verwerking van slib is in opmaak. Het gaat om RWZI-slib, rioolwaterzuiverings- en rioolreinigingslib, slib van septische putten en vetvangs, exclusief bagger- en ruimingspecie. Dit plan komt tot stand in het kader van het uitvoeringsplan Organisch-biologisch afval. Voor bagger- en ruimingspecie zijn de eerste initiatieven voor een planmatige aanpak genomen.

Dua

De sectorale uitvoering inzake baggerspecie is in het verleden beperkt gebleven tot een hoofdstuk in Vlarem II over monostortplaatsen voor baggerspecie. Daarnaast is er de sectorale uitvoering in Vlaera voor het gebruik van baggerspecie als secundaire grondstof, meer bepaald als bodem of als bouwstof. Andere sectorale uitvoering inzake preventie of nuttige toepassing is in het verleden nog niet aan bod gekomen.

In Vlaanderen is er wel al heel wat onderzoek gebeurd naar de alternatieve verwerking van baggerspecie. Op die wijze werd onder meer de techniek van lagunering en bioremediatie geïntroduceerd. Ook hydrocyclonage, de scheiding van zand en slib, en thermische technieken werden nagegaan. Het rechtstreeks storten in laaggelegen gebieden, in het verleden de meest gebruikte verwijderingsmethode, werd volledig afgeschaft. Door de verontreiniging van de specie enerzijds en de strenge normen voor gebruik als bodem anderzijds, is het niet voor de hand liggend en in de praktijk veelal niet haalbaar om verontreinigde baggerspecie te reinigen tot propere bodemmateriële.

Gelet op de herkomst – het zijn geërodeerde bodemmateriële – is voor de integrale slibfractie het hergebruik als bodem de meest voor de hand liggende nuttige toepassing, op voorwaarde dat de normen worden nageleefd. Het gebruik als bouwstof is enkel reëel voor zandige specie en meer bepaald voor de zandfractie, die in vele gevallen marginaal is. De slibfractie kan eventueel worden verwerkt tot kunstgrind maar daarvoor ligt de kostprijs zeer hoog.

Het is in eerste instantie de bedoeling om alle gevoerde onderzoeken te inventariseren. Op basis daarvan zal worden nagegaan hoe we tot BBT-technieken kunnen komen. We willen dit tegen medio of eind 2000 afronden. We willen tegen die tijd ook tot een plan voor de preventie, recyclage en verwijdering van baggerslib komen.

De werkgroep Duurzame Ontwikkeling, in het kader van het beleidsplan Sanering Waterbodembeneden-Zeeschelde, heeft slibpreventie als hoofdthema besproken. Uit de werkzaamheden van de werkgroep blijkt dat de bodemerosie verantwoordelijk is voor 61 percent van de sedimentaanvoer naar de Vlaamse waterlopen. Overstorten, niet-aangesloten riolen en lozingen van zowel huishoudelijke als industriële aard, zijn samen verantwoordelijk voor 36 percent van de sedimentaanvoer. De overige 3 percent komt op rekening van RWZI-ef-

fluenten. Het is goed dat we over deze cijfers beschikken. Dit betekent dat bij verdere optimalisering van de waterzuivering ook het aandeel van de bodemerosie evenredig zal stijgen. We zullen daaraan hoe dan ook iets moeten doen.

Bodemerosie moet dan ook als een volwaardig milieu- en landbouwkundig probleem worden beschouwd. Dit probleem werd tot nu nogal stiefmoederlijk behandeld. De anti-erosiemaatregelen uit de code van goede landbouwpraktijken zijn enerzijds van structurele aard. Ze bepalen onder meer dat niet mag worden geploegd tot aan de beekrand en dat moet worden geploegd volgens de hoogtelijnen. Ze zijn anderzijds ook van teelttechnische aard en bepalen de aanleg van groenbedekkers in de tussenseizoenen, verbieden akkerland op sterke hellingen, rijteelten op hellingen, enzovoort. Die zaken zijn in feite evident, maar worden in de praktijk onvoldoende toegepast.

Het zaaien van een groenbedekker in de leem- en zandleemstreek kan worden gesubsidieerd volgens de EU-verordening 2078/92. Daarvoor ontvangt men 1500 frank per hectare per jaar. Het succes is relatief klein, maar stijgt. De aanleg van bufferstroken langs de waterlopen is een belangrijke structurele maatregel in de bestrijding van erosie. Het is zelfs een van de meest efficiënte maatregelen, omdat permanent begroeide bufferstroken als sedimentvangers werken.

De aanleg van die permanente bufferstroken is uiteraard geen gemakkelijke opgave in Vlaanderen. Het grootste probleem bestaat erin dat de gronden doorgaans op privé-domeinen liggen. De aanleg van de stroken is bijgevolg afhankelijk van de bereidwilligheid van de grondeigenaars en gebruikers ter plaatse. De facto houdt dit een verlies aan werkbaar areaal in. Dat is een actueel probleem, want de gronden worden momenteel om allerlei redenen heel duur betaald. Sinds kort kan de vrijwillige inrichting van bufferstroken ook worden vergoed via een beheersovereenkomst met het Vlaams gewest, indien de eigenaar of gebruiker beschikt over een mestbanknummer.

Een andere preventieve maatregel bestaat erin om binnen de inrichtingsinstrumenten zoals ruilverkaveling, specifieke aandacht te besteden aan erosie in de erosiegevoelige gebieden. Toch moeten we bij ruilverkaveling ook horizontale aandacht besteden aan microreliëf, kleine landschapselementen, enzovoort. In het kader van het huidig milieubeleidsplan, Initiatief 100, wordt onderzocht in welke mate de ruilverkavelingswetgeving dient te worden aangepast. De VLM is trouwens bezig met het op-

Dua

nieuw bekijken van alle inrichtingsinstrumenten. Er is reeds een volledig nieuwe aanpak inzake 'zorg voor natuur'.

Wijzigingen aan een microreliëf en de kleine landschapselementen zijn onderworpen aan een verbod, een natuurvergunning of een meldingsplicht. Voor onderhoud of aanleg van kleine landschapselementen kunnen eveneens vrijwillige beheersovereenkomsten worden afgesloten. Die zijn vrij nieuw, we wachten nog af hoe groot het succes ervan zal zijn. Ik ben van mening dat de promotie van de beheersovereenkomsten een belangrijke rol kan spelen.

Ik wil het nog even hebben over de verwerking van baggerslib. Omwille van de herkomst van de baggerspecie moet ernaar worden gestreefd die zoveel mogelijk opnieuw te gebruiken als bodem, want daardoor kan de verontreiniging van de baggerspecie mee worden voorkomen. Dat impliceert een verscherpt lozingsbeleid en het terugdringen van het gebruik van allerlei milieugevaarlijke stoffen. Een grondige aanpak van de baggerspecieproblematiek impliceert ook een ingreep op de dagelijkse huishoudelijke en industriële activiteiten. Enkel op die wijze kan een duurzame kringloop tot stand komen waarbij bodemmaterialen in functie van waterafvoer en bevaarbaarheid, van de ene plaats naar de andere worden gebracht.

In afwachting van de realisatie van die doelstelling moet verontreinigde baggerspecie zo goed mogelijk worden geborgen. Dat moet goed worden gecontroleerd. De problemen waarmee we nu kampen zijn historisch gegroeid. Preventieve maatregelen kunnen niet worden genomen zonder dat ook een oplossing wordt gezocht voor de erfenis uit het verleden. Er moet worden gestreefd naar een zo groot mogelijke concentratie door scheiding van zand- en slibfracties, door bioremediatie, enzovoort.

Verwerking wordt verkozen boven storten. Vooralsnog is verwerking duurder en is er een gebrek aan capaciteit. Daardoor is verwerking totnogtoe een marginaal verschijnsel. Het wordt slechts op relatief kleine schaal toegepast. Zo wordt het slib van onder meer de Avrijevaart, de Groot Schijn, de Handzamevaart en van enkele Limburgse waterlopen verwerkt door lagunering en bioremediatie.

De alternatieve verwerkingstechnieken zullen pas op grote schaal ingang vinden indien aan een aan-

tal voorwaarden wordt voldaan. De beheerder moet voldoende middelen kunnen vrijmaken. Er is nood aan een markt voor de afzet van gereinigd zand of van verwerkt leem en klei. De inspanningen voor het onderzoek naar verfijning van de technieken moeten blijvend zijn. De capaciteit moet worden uitgebreid. Iedereen moet overtuigd zijn van de baten voor het milieu, en de kosten-batenanalyse moet haalbaar zijn.

Aminal gaat in het teken van de captatie-uitbreiding van het waterproductiecentrum in Kluizen een stapje verder bij de sanering van de Avrijevaart. Die sanering houdt in dat 20.000 kubieke meter wordt gebioremedieerd en dat 5.000 kubieke meter wordt verwerkt met hydrocyclonage en schuimflotatie. Voor technische vragen hierover moet ik u doorverwijzen naar mijn medewerker. Ik kan u in elk geval medelen dat goed wordt gewerkt. Van de restfractie worden bakstenen gemaakt. Dit saneringsproject werd goedgekeurd binnen het Interreg-programma van de Euregio Scheldemond. Het kwam tot stand dankzij een financiële inbreng van de drie deelnemende provincies, van Aminal voor het Vlaams Gewest, van het Ministerie van Economische Zaken in Nederland, en van het EFRO. Het is een grensoverschrijdend project. Voor de hydrocyclonage en schuimflotatie wordt uitgeweken naar Nederland omdat wij niet over de nodige infrastructuur beschikken. Voor de baksteenproductie trekken we naar Duitsland omdat daar de nodige installaties aanwezig zijn. Het is erg belangrijk om na te gaan hoe daarbij te werk wordt gegaan, zodat we ook in Vlaanderen de nodige maatregelen kunnen nemen.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, uw uitgebreid antwoord verheugt me. Ik onthoud vooral dat tegen eind 2000 een studie over de verschillende technieken tot het verwerken van baggerspecie klaar zal zijn. Daardoor zullen we die met elkaar kunnen vergelijken aan de hand van een kosten-batenanalyse. Ik meen te begrijpen dat u het verwerken van het slib verkiest boven het storten ervan, op voorwaarde dat het kostenplaatje aanvaardbaar is.

Ik ben ook gelukkig dat u heel lang bent blijven stilstaan bij de preventie. Het klopt dat 61 percent van het slib afkomstig is van bodemerosie. Op dat punt moeten we preventief te werk gaan. U bent daarmee bezig. We kunnen ook langs de waterlopen een aantal erosiewerende landschapselementen aanleggen. Misschien is het een goed idee om

De Cock

de beschikbare budgetten te spenderen aan enkele proefprojecten, om dat later eventueel uit te breiden naar heel Vlaanderen. Preventie is alleszins de boodschap.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Paul Wille tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de vrijstelling van de waterheffingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Wille tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de vrijstelling van de waterheffingen.

De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Mevrouw de minister, de vrijstelling van waterheffing is voor een aantal groepen perfect geregeld, onder andere voor de mensen met een gewaarborgd inkomen voor gepensioneerden. Om de vrijstelling te bekomen moeten ze een aantal formulieren voorleggen.

Voor een bepaalde groep van gepensioneerde ambtenaren echter, die nochtans dergelijk minimuminkomen genieten, maakt de VMM bezwaar tegen de ingebrachte formulieren. Het gaat om de ambtenaren die hun uitkering niet van de Rijksdienst voor Pensioenen, maar van het ministerie van Financiën krijgen. Verder verkeren ze in dezelfde sociale situatie als de anderen. De stukken van het ministerie van Financiën worden niet aanvaard door de VMM. Deze toestand sleept al vier jaar aan.

Waarom houdt de VMM geen rekening met attesten die worden afgeleverd door het ministerie van Financiën ? Hoe kunt u rechtvaardigen dat deze mensen geen vrijstelling krijgen ? Wanneer komt er een oplossing voor dit probleem ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer Wille, ik was niet op de hoogte van dit probleem. De wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewatervoren regelt de waterheffing. Dat is een fiscale regeling. Dit houdt in dat alle bepalingen van de wet

met betrekking tot milieuheffingen strikt moeten worden geïnterpreteerd, en afwijkende of ruimere interpretaties niet zijn toegestaan. De wetgeving op de afvalwaterheffing is van openbare orde en het legaliteitsprincipe is hier volledig van toepassing.

Voor het toestaan van de vrijstellingen is de VMM verplicht zich strikt te houden aan de bepalingen van de wet. Er zijn enkele groepen die een vrijstelling kunnen genieten. Het gewaarborgd inkomen voor bejaarden valt onder de wet van 1 april 1969. Het bestaans- of het levensminimum van het OCMW werd bepaald in de wet van respectievelijk 7 augustus 1974 en 2 april 1995. De inkomensvervangende tegemoetkoming voor gehandicapten van de wet van 27 februari 1987 werd gewijzigd bij wet van 22 december 1989 en 30 december 1992.

Ik stel, samen met de VMM, vast dat de gewezen ambtenaren die een minimumpensioen genieten dat wordt uitbetaald door het ministerie van Financiën, niet zijn opgenomen in de socialevrijstellingsregeling. Ik ga er volledig mee akkoord dat het niet rechtvaardig is dat de uitbetalende instelling bepaalt of de betrokkene een vrijstelling van de afvalwaterheffing kan bekomen.

De VMM zal in de loop van 2000 een onderzoek instellen naar de efficiëntie en de effectiviteit van de vrijstellingsregeling. Die afspraak werd al tijdens de vorige legislatuur gemaakt. Men zal nagaan of de vastgelegde vrijstellingen terechtkomen bij de personen die hier het meest nood aan hebben. Het parlement heeft daar om gevraagd. Verder zal worden onderzocht of naast de bestaande nog andere categorieën in aanmerking komen voor vrijstelling. De resultaten van dit onderzoek worden verwacht begin 2001.

Dit belet mij echter niet de VMM opdracht te geven na te gaan of de door u aangehaalde groep niet vroeger kan genieten van een vrijstelling. Ik vermoed dat het eigenlijk om een vergetelheid gaat, om een typisch administratieve kronkel. We moeten dit onderzoeken en de situatie regulariseren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Isabel Vertriest tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de OVAM-vergunning voor het gebruik van gips in bietenpulp

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Vertriest tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de OVAM-vergunning voor het gebruik van gips in bietenpulp.

Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, een tijdje geleden werden we geconfronteerd met een vreemde koeienziekte en -sterfte. Het Gentse parket zegt over sterke aanwijzingen te beschikken dat de suikerfabriek van Moerbeke-Waas te veel gips in de bietenpulp heeft gemengd.

In de eerste plaats schrok ik van het feit dat men gips toevoegt aan veevoeder. Dat is blijkbaar toegelaten onder strikte voorwaarden. Een tweede keer schrok ik toen ik hoorde waar de gips vandaan kwam, namelijk van de afvalberg van Rhône-Poulenc. Dit bedrijf heeft een zeer slechte naam in de streek.

Heeft de OVAM een vergunning verleend om het gips van Rhône-Poulenc te gebruiken ? Voldoet dat gips aan de kwaliteitsvoorwaarden voor veevoeder ? Is er te veel gips gebruikt of vormde het gips op zich een gevaar voor het vee ? Kunnen dergelijke zozegde ongelukken worden voorkomen in de toekomst ?

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mevrouw Vertriest stelt een interessante vraag. Men moet beseffen dat die zogenaamde afvalberg onder de schouwen van Sidmar ligt, en dit bedrijf zorgt voor heel wat kopzorgen.

Ik heb een vraag van een andere orde. Mag de niet-gebruikte pulp op het land worden gevoerd of niet ? Moet die worden gestort ? Zijn daar de nodige onderzoeken en analyses voor gebeurd ? Hoe en wanneer zullen de landbouwers daarover worden geïnformeerd ?

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Als het klopt dat de OVAM een vergunning heeft afgeleverd, moeten we ons afvragen of het Vlaams Gewest niet medeverantwoordelijk is voor het probleem.

Ik zou graag vernemen welke procedure de boeren kunnen volgen en wanneer. Momenteel beschikken

de landbouwbedrijven over vele honderden ton van het product. Het bestaat uit organisch materiaal. Kan het op landbouwgronden worden gebruikt als meststof ? Ik verneem dat vooral de aanwezigheid van fluor voor problemen zorgt, maar ik heb ook gehoord dat bij het gebruik van 80 ton pulp per hectare de achtergrondwaarde slechts zou stijgen van 200 tot 201. De saneringsgrens ligt vast op 2000. Klopt dit ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mevrouw Vertriest, ik wil me in de eerste plaats verontschuldigen voor mijn afwezigheid in de plenaire vergadering vorige week, toen u een actuele vraag over dit onderwerp wilde stellen. Ik zat vast in het Brusselse verkeer door een betoging.

In de eerste plaats wil ik verwijzen naar de discussie over de definitie van een afvalstof. Wanneer is er sprake van afval, en in welke gevallen kunnen we het hebben over een grondstof ? Ik zal u het antwoord van de OVAM op deze vraag om uitleg meedelen.

In 1997 heeft de BOB van het team Leefmilieu van het Rijkswachtdistrict Gent hierover een officiële vraag gericht aan de OVAM. De maatschappij deelde per brief mee aan de BOB dat het transport van fosfogips van Rhône-Poulenc-Chemie te Gent naar de suikerfabriek te Moerbeke en het gebruik ervan in veevoerders, niet vallen onder het afvalstoffendecreet en de uitvoeringsbesluiten. Het betreft bijgevolg geen afval. De OVAM heeft ons meegedeeld dat het fosfogips identiek dezelfde chemische samenstelling bezit als natuurgips. Het gebruik van fosfogips als filter voor pulp, valt niet onder de bepalingen van het afvalstoffendecreet. Het is geen afval, en zelfs geen secundaire grondstof.

Opdat het transport en het gebruik in orde zouden zijn, zijn niettemin een aantal documenten vereist. Ten eerste moet er een contract zijn tussen de twee partijen. Ten tweede eist men een recent analyseverslag opgesteld door een door de OVAM erkend lab, waaruit blijkt dat het fosfogips niet is verontreinigd en voldoet aan de specifieke karakteristieken die de suikerfabriek te Moerbeke eist. Ten slotte wil men een brief van de suikerfabriek te Moerbeke aan de bestendige deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen, waarin melding wordt gemaakt van het gebruik van het fosfogips als filtermedium bij de persing van pulp.

Dua

Dezelfde discussie werd ook op gerechtelijk niveau gevoerd. De substituut-procureur des konings te Gent heeft indertijd aan het rijkswachtdistrict van Gent geantwoord : '(...) de visie van de OVAM te onderschrijven en overweegt geen vervolgingen lastens Rhône-Poulenc of de Suikergroep indien dit laatste bedrijf zijn vergunning aanpast. Zowel Rhône-Poulenc als de Suikergroep worden van dit laatste door het Rijkswachtdistrict Gent in kennis gesteld'.

Blijkbaar was er toch een aanpassing van de vergunning nodig, maar zijn het transport en het gebruik sindsdien wettelijk in orde.

Het klopt dat we ons kunnen afvragen of deze stof in veevoeder thuishoort. Dat behoort echter tot de bevoegdheden van het federaal niveau. De federale overheid heeft terzake normen opgesteld. Men heeft me bevestigd dat het fluorgehalte het grote probleem vormt. Voor het geval te Moerbeke werd de norm substantieel overschreven. Ik zal me niet verder over deze zaak uitspreken, want er loopt nog een gerechtelijk onderzoek. Het is duidelijk dat een fout werd begaan bij het mengen van het veevoeder.

Mijnheer Van Looy, het is bijgevolg evident dat het Vlaams Gewest geen verantwoordelijkheid draagt. Het bedrijf is in de fout gegaan door een verkeerde hoeveelheid grondstof toe te voegen. U vraagt mij toch niet dat Vlaanderen zou betalen voor de fouten van de suikerfabriek ?

De heer Jef Van Looy : Mevrouw de minister, dit product wordt al jaren gebruikt. Waarom is er enkel dit jaar sprake van een probleem ?

Minister Vera Dua : Blijkbaar werd nu de juiste verhouding niet in acht genomen. Het is pas nu dat koeien ziek worden. Het is duidelijk dat iets fout is gelopen. (*Opmerkingen van de heer Jef Van Looy*)

Het gerechtelijk onderzoek zal uitwijzen wat er fout is gelopen.

Mijnheer De Meyer, u vroeg wat zal gebeuren met niet-gebruikte pulp. Daarover wordt momenteel onderhandeld tussen de OVAM en de suikerfabriek. Eerst moet de samenstelling worden onderzocht. Misschien kan de pulp worden gebruikt als compost. De analyses van de pulp worden uitgevoerd. Uiteraard moeten de geldende milieunormen worden gerespecteerd. Indien dat niet het

geval is, zal voor een andere eindverwerking moeten worden geopteerd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het beheer van de kustduinen en het inzetten van natuurarbeiders

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwkerke tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het beheer van de kustduinen en het inzetten van natuurarbeiders.

De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik wil het met name hebben over de link tussen het verwerven van duinen en tewerkstelling. In het regeerakkoord van 13 juli 1999 wordt bepaald dat minstens 1000 plaatsen, onder meer voor laaggeschoolden, moeten worden gecreëerd. Dat is erg belangrijk in de sectoren natuurbeheer en bosbouw.

Het MINA-fonds voorziet in 180 miljoen frank voor het verwerven van duinen. Tijdens de vorige legislatuur hebben we daar lang over gediscussieerd. Het resultaat is uiteraard positief. Het heeft voor dit jaar een toename van 160 hectare aan duinen tot gevolg. Die zullen worden aangekocht aan de gemiddelde grondprijs van 110 frank per vierkante meter.

Iedereen weet dat de druk op de duinen groot is. De duinen behoren tot de aantrekkingspolen van onze kust, maar toch zijn ze zwaar gehavend. Een arbeidsintensief beheer van de duinen is dan ook hoogstnoodzakelijk om de natuurwaarde te beschermen en om de aantrekkingskracht te behouden. Zo is er nood aan het aanleggen van wandelpaden op een correcte manier, en moeten informatieborden worden geplaatst. De natuurarbeiders moeten instaan voor het kappen, maaien en planten en het verzorgen van de grote grazers.

Mevrouw de minister, de verwerving van duinen kan nieuwe arbeidsplaatsen tot gevolg hebben. Ik kreeg graag antwoord van u op de volgende concrete vragen. Ten eerste, in Noord-Frankrijk wordt voor het natuurbeheer van de kustduinen een op-

Van Nieuwkerke

pervlaktenorm voor arbeidsinzet gehanteerd. Het gaat over één arbeider per honderd hectare. Hanteert de afdeling Natuur van Aminal een norm in Vlaanderen ? Zo ja, welke ?

Ten tweede, wat is de totale oppervlakte van de kustduinen die anno 2000 in het bezit zijn van het Vlaams Gewest en worden beheerd door de afdeling Natuur van Aminal ?

Ten derde, over hoeveel arbeiders voor het beheer van de Vlaamse natuurreservaten en natuurdomeinen langs de Vlaamse kust beschikt de afdeling Natuur van Aminal ?

Ten vierde, is het aantal personeelsleden toereikend ? Zo niet, bent u dan van plan iets aan deze situatie te doen in overeenstemming met het Vlaams regeerakkoord ?

Ten vijfde, kan worden verwacht dat de aanwerving van natuurarbeiders voor de kust in de toekomst gelijke tred zal houden met het verwerven van duinen ?

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Mevrouw de minister, ik stel me een aantal vragen over het beheer van deze gebieden. Het gaat immers niet alleen om de gebieden die eigendom zijn van het Vlaams Gewest. In diverse provincies ontstonden reeds initiatieven waardoor overal ploegen worden ingezet, ongeacht het eigendommen van Aminal, van de provincie, van de gemeente, of privé-eigendommen betreft.

De diverse besturen en organisaties zetten samen ploegen in. Men kan extra arbeiders inzetten bij Aminal, ofwel ondersteunt men de ploegen die snel inzetbaar zijn waar nodig.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer Van Nieuwkerke, de norm van één arbeider per 100 hectare is een vrij universele norm. De afdeling Natuur van Aminal hanteert die norm doorgaans voor het beheer van het kustduingebied. Deze norm kan echter niet overal worden toegepast. Sommige Vlaamse natuurreservaten of gewestelijke natuurdomeinen, die bijzonder intensief te beheren natuurwaarden herbergen, zoals De Westhoek in De Panne, of andere met een sterke recreatiedruk, vergen een hogere arbeidsinzet.

Momenteel zijn ongeveer 750 hectare beheerde kustduinen en aangrenzende gebieden eigendom van het Vlaams Gewest. Ze worden als natuurreserveaat beheerd door de Aminal, afdeling Natuur. Dezelfde afdeling staat bovendien in voor het beheer van de ruim 60 hectare duinen van het militair domein van Lombardsijde. Momenteel worden dus ongeveer 810 hectare kustduinen beheerd door de afdeling Natuur, cel Kustzone. De afdeling Natuur van Aminal beschikt over 5 arbeiders voor het beheer van de bovenvermelde 810 hectare kustduinen en aangrenzende gebieden. Dat zijn er uiteraard veel te weinig. Het beheer van de natuurreserveaten langs de kust loopt dan ook achter ten opzichte van de vooropgestelde planning. Deze onderbezetting – en niet alleen aan de kust – is te wijten aan het verhoogd tempo waarmee gedurende de jongste twee jaar kustduinen werden aangekocht door het Vlaams Gewest.

De afdeling Natuur zal in de loop van de eerste helft van 2000 minstens drie bijkomende natuurarbeiders aanwerven voor het beheer van de natuurdomeinen en -reservaten aan de kust, en de norm van één arbeider per 100 hectare zal opnieuw worden bereikt. Deze vacatures werden al bekendgemaakt via de WIS-computer van de VDAB.

Consequent met zowel het natuurbeleid voor de kustzone als het tewerkstellingsbeleid van de Vlaamse regering, zal ik mijn administratie de opdracht geven om in de toekomst de aanwerving van natuurarbeiders gelijke tred te laten houden met de uitbreiding van het te beheren natuurgebied langs de kust. Gelet op de arbeidsintensieve specificiteit van dat beheer moet de arbeidsinzet voldoen aan de norm van minstens één arbeider per 100 hectare.

Mijn diensten klagen zelf over te weinig personeel. Bij de begrotingscontrole heb ik op hun vraag de post aankoop ingekrompen ten gunste van de personeelsaanwerving. We evolueren in de goede richting.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : De kustduinen vormen een specifiek gebied en staan voortdurend onder druk, in tegenstelling tot afgelegen natuurgebieden. Ze verdienen een speciale behandeling. Het stemt me bijzonder tevreden dat u meer personeel wilt aanwerven.

Minister Vera Dua : Ik wil nog reageren op de vraag van mevrouw Vertriest. Ik zou graag de

Dua

scheidingen tussen alle bestuursniveaus laten vallen en gespecialiseerde pools inschakelen. De provincies beheren ook veel natuurdomeinen. Het is absurd dat elk in zijn stukje groen met zijn gespecialiseerde arbeider zit te werken. Ik weet echter niet of dat voor iedereen evident is.

Mevrouw Isabel Vertriest : Via die pools kunnen mensen aan het werk die via de gewone weg weinig kansen krijgen. Men kan hen aanwerven via sociaal-economische organisaties die zich specifiek richten tot sociaal zwakkeren en laaggeschoolden. Voor de regionale landschappen bestaat er al een goede structuur, maar in West-Vlaanderen heeft men een andere aanpak.

Minister Vera Dua : De gedeputeerde van Milieu van West-Vlaanderen denkt ook in die richting. Ik heb binnenkort met hem een afspraak. Ik vermoed dat we onder andere daarover zullen praten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.57 uur.*
